

ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

- ✓ Υποκείμενο είναι η λέξη ή οι λέξεις που φανερώνει για ποιον γίνεται λόγος μέσα στην πρόταση.
- ✓ Απαντάει στην ερώτηση ποιος ; ποια; ποιο;
- ✓ Βρίσκεται πάντα σε πτώση ονομαστική.

Μπορεί να είναι :

- Ουσιαστικό (κύριο ή κοινό όνομα)

π.χ. Το βιβλίο είναι πάνω στο τραπέζι.

π.χ. Η Βάλια κάθεται στο μπαλκόνι.

- Επίθετο

π.χ. Οι καλοί πάντα κερδίζουν.

- Αντωνυμία

π.χ. Εκείνος έστειλε το γράμμα.

- Μετοχή

π.χ. Οι τιμωρημένοι δεν ήρθαν στην εκδρομή.

- Άλλη λέξη ή ομάδα λέξεων

π.χ. Το «κερδίζω» είναι ρήμα.

- Πρόταση με άρθρο ή χωρίς στα απρόσωπα ρήματα.

π.χ. Το ότι δε θέλει δεν εξηγείται.

π.χ. Απαγορεύεται να καπνίζετε εντός του κτιρίου.

- ✓ Αν το ρήμα της πρότασης βρίσκεται σε πρώτο, δεύτερο ή τρίτο πρόσωπο, η αντωνυμία εγώ, εσύ, αυτός, αυτοί κ.α. συνήθως το υποκείμενο παραλείπεται, εκτός κι εάν είναι απαραίτητο για την καλύτερη κατανόηση.

π.χ. Θα τρέξω πιο γρήγορα και από τον άνεμο!

- ✓ Ένα ρήμα μπορεί να έχει περισσότερα από ένα υποκείμενα, οπότε μπαίνει στον πληθυντικό αριθμό και στο επικρατέστερο πρόσωπο (το α' πρόσωπο είναι επικρατέστερο των άλλων δύο και το β' πρόσωπο είναι επικρατέστερο του γ' προσώπου.)

π.χ. Εγώ και εσύ θα γράψουμε διαγώνισμα.

π.χ. Εσύ και ο Λάμπρος θα καθαρίσετε το σπίτι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σε μια πρόταση το υποκείμενο δε χωρίζεται ποτέ από το ρήμα με κόμμα.

π.χ. Ο Γιάννης έχασε το τρένο.

Όχι : Ο Γιάννης, έχασε το τρένο.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ

1. Να βρείτε τα υποκείμενα των παρακάτω προτάσεων και να προσδιορίσετε τι μέρος του λόγου είναι.

Ο καθηγητής λείπει.

Η ξαδέρφη μου και εγώ θα πάμε στη συναυλία την Παρασκευή.

Ο Κώστας έφυγε για τη Γαλλία.

Φαίνεται πως θα βρέξει απόψε.

Οι ταξιδιώτες έχουν χαθεί.

Τρως μπισκότα βουτύρου.

Εκείνος έχασε το πορτοφόλι του.

Το ότι χάσαμε δε μας πειράζει.

Απαγορεύεται να μιλάτε.

Η μπάλα γλίστρησε.

Ο κερδισμένος απολαμβάνει τα κέρδη του.

2. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το υποκείμενο που θέλετε.

.....δεν ήρθε ποτέ.

.....να κάθεστε σε αυτό το δωμάτιο.

.....περιμένουν υπομονετικά στη σειρά τους.

.....θα μαγειρέψουμε να φάμε.

.....δεν ξέρετε καλά την προπαίδεια.

.....έπεσαν από το δυνατό άνεμο.

.....πως ξέχασε να μου τηλεφωνήσει.

.....περπατάει γρήγορα πάνω στο πεζοδρόμιο.

Από τότε που χάσαμε τον σκύλοείναι πολύ λυπημένος.

Το βράδυ..... βλέπει τηλεόραση.